

Banka Bonolarından İtfa veya Geri Alım Sebebiyle Gelir Elde Eden Mükelleflerden Yapılacak Tevkifat Hakkında

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	64597866-120-26963
Tarih	19.12.2022

T.C.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : 64597866-120-26963

19.12.2022

Konu : Banka Bonolarından İtfa veya Geri Alım Sebebiyle Gelir Elde Eden Mükelleflerden
Yapılacak Tevkifat Hakkında

İlgi : .../.../..... tarihli özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden; iştibal ettiğiniz bankacılık faaliyetine finansman temini amacıyla banka bonosu çıkardığınız ve söz konusu bonoları doğrudan dar ve tam mükellef müşterilerinize sattığınız, bonoların saklanması size ait olduğu, başka bir banka veya aracı kurumun bonoların ihracına aracılık etmediği, bonoların Sermaye Piyasası Kurulunca kayda alındığı ve Merkezi Kayıt Kuruluşunda takip edildiği belirtilerek, tarafınızca çıkarılmış veya çıkarılacak bonolardan gelir elde eden dar veya tam mükellef gerçek kişi ve kurumların bu gelirleri üzerinden yapılacak tevkifat noktasında;

- Bankanızca ihraç ve satışı gerçekleştirilen bonoların 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinin 1 inci fıkrası kapsamında "Banka aracılığı ile gerçekleşen işlem" olarak kabul edilip edilmeyeceği, kabul edilmesi durumunda 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinde sayılan kurumlar açısından %0, diğer kişi ve kurumlar açısından %10 oranında stopaj uygulanıp uygulanmayacağı,

- İlgili bonolardan elde edilen gelirlerin söz konusu maddenin (2) numaralı kapsamında değerlendirilmesi durumunda; bu gelirler üzerinden hangi oranda tevkifat yapılacağı,

hususlarında görüş talep edildiği anlaşılmış olup, konu hakkında Başkanlığımız görüşüne aşağıda yer verilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında;

"Bankalar ve aracı kurumlar takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla;

*a) Alım satımına **aracılık ettikleri** menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarının alış ve satış bedelleri arasındaki fark,*

*b) Alımına **aracılık ettikleri** menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının itfası halinde alış bedeli ile itfa bedeli arasındaki fark,*

c) Menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının tahsiline **aracılık ettikleri** dönemsel getirileri (herhangi bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracına bağlı olmayan),

d) **Aracılık ettikleri** menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler,

üzerinden %15 (2006/10731 sayılı B.K.K. ile tam mükellef gerçek kişi ve kurumlar için bu oran %10 olarak uygulanır) oranında vergi tevkifatı yaparlar. 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki mükellefler ile münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan mükelleflerden 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığınca belirlenenler için bu oran %0 olarak uygulanır.

..."

hükümlerine yer verilmiştir.

Söz konusu maddenin (2) numaralı fıkrasında ise;

"Bu Kanunun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (5) numaralı bendinde yazılı menkul sermaye iratlarından (Hazine ve 4749 sayılı Kanuna göre kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından yurt dışında ihraç edilen menkul kıymetlerden elde edilenler hariç), ödemeyi yapanlarca, banka veya aracı kurumlara veya bunlar aracılığıyla diğer gerçek ve tüzel kişilere ödenenler hariç, % 15 oranında vergi tevkifatı yapılır. (2010/926 sayılı B.K.K. ile tam ve dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar için bu oran **%10 olarak uygulanır. Yürürlük; 01.10.2010**) Bankalara veya aracı kurumlara alış bedeli tevsik edilmeksizin teslim edilmiş olan menkul kıymetlerin gelirlerinin ödenmesinde ise ödeme banka veya aracı kurumlar aracılığıyla yapılırsa dahi tevkifat yapılır. Menkul kıymetin bir banka veya aracı kurum aracılığıyla alınmış olması halinde tevkifatta, bu işlemdeki itfa bedeli ile alış bedeli arasındaki fark esas alınır. Bu

iratlar üzerinden 94 üncü madde veya Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesi kapsamında ayrıca tevkifat yapılmaz."

hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinde yer alan bazı kazanç ve iratlardan yapılacak tevkifat oranlarının belirlendiği 2006/10731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Kararın;

-1 inci maddesinde (muhtelif Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanlığı Kararları ile güncellenmiş hali ile) tevkifat oranları aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

"a) 1) (1), (2) ve (3) numaralı fıkralarda yer alan oran; paylara ve pay endekslerine dayalı olarak yapılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, Borsa İstanbul'da işlem gören aracı kuruluş varantları dahil olmak üzere paylar (menkul kıymetler yatırım ortaklıkları hisse senetleri hariç) ve hisse senedi yoğun fonların katılma paylarından elde edilen kazançlar, Hazine ve Maliye Bakanlığınca ihraç edilen altına dayalı devlet iç borçlanma senetleri, Darphane sertifikaları ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen altına dayalı kira sertifikalarından elde edilen kazançlar ile iki yıldan fazla süreyle elde tutulan girişim sermayesi yatırım fonu ve gayrimenkul yatırım fonu katılma paylarından elde edilen kazançlar için % 0, **6362 sayılı Kanuna göre Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış finansman bonolarından ve varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen bir yıldan kısa vadeli kira sertifikalarından sağlanan gelirler ile bunların elden çıkarılmasından doğan kazançlardan %15,**

...

3) (2) ve (3) numaralı fıkralarda yer alan oran; tam ve dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar [(c) bendinde sayılanlar hariç] tarafından elde edilen kazançlar (yurt dışında ihraç edilen tahviller, kira sertifikaları ve **(1) numaralı alt bent kapsamında 6362 sayılı Kanuna göre Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış finansman bonoları ve varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen bir yıldan kısa vadeli kira sertifikalarından elde edilenler hariç) için %10,**

...

c) Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan menkul kıymetler yatırım fonları (borsa yatırım fonları ile konut finansmanı fonları ve varlık finansmanı fonları dâhil) ile menkul kıymetler yatırım ortaklıklarının (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarda belirtilen gelirleri üzerinden yapılacak tevkifat oranları;

1) Borsa yatırım fonları ile konut finansmanı fonları ve varlık finansmanı fonları için % 0,

2) (1) numaralı alt bent dışında kalanlar için 1 Ekim 2006 tarihine kadar uygulanmak üzere % 10, 1 Ekim 2006 tarihinden itibaren uygulanmak üzere % 0

..."

-Anılan Karara 22/12/2020 tarihli ve 3321 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile eklenen geçici 3 üncü madde ile tevkifat oranları aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

"(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih ile 31/12/2021 (27/6/2022 tarihli ve 5752 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 31/12/2022)) tarihi (bu tarih dâhil) arasında iktisap edilen, bankalar tarafından ihraç edilen tahvil ve bonolardan elde edilen gelir ve kazançlar ile fon kullanıcısının bankalar olduğu varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından elde edilen gelir ve kazançlara bu Kararın 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ve (3) numaralı alt bentleri ile (ç) bendinde yer alan oranlar aşağıdaki şekilde uygulanır.

i)Vadesi 6 aya kadar (6 ay dâhil) olanlara sağlanan gelirlerden %5,

ii)Vadesi 1 yıla kadar (1 yıl dâhil) olanlara sağlanan gelirlerden %3,

iii)Vadesi 1 yıldan uzun olanlara sağlanan gelirlerden %0,

iv) 6 aydan az süreyle (6 ay dâhil) elde tutulanların elden çıkarılmasından doğan kazançlardan %5,

v) 1 yıldan az süreyle (1 yıl dâhil) elde tutulanların elden çıkarılmasından doğan kazançlardan %3,

vi) 1 yıldan fazla süreyle elde tutulanların elden çıkarılmasından doğan kazançlardan %0,

..."

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan menkul kıymetler yatırım fonları (borsa yatırım fonları ile konut finansmanı fonları ve varlık finansmanı fonları dahil) ile menkul kıymetler yatırım ortaklıkları tarafından elde edilenler hariç olmak üzere, Bankanız tarafından ihraç edilen banka bonolarından gelir elde eden tüm gerçek kişi ve kurumların bu gelirleri üzerinden geçici 67 nci maddenin (2) numaralı fıkrası kapsamında %15 oranında vergi tevkifatı yapılacaktır.

Ancak, 3321 sayılı ve 5752 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararlarına istinaden 23/12/2020 ile 31/12/2022 tarihleri arasında **iktisap edilen** banka bonolarından elde edilen gelirler üzerinden, ödemeyi yapan bankanızca söz konusu Karardaki vadelere ve elde tutma sürelerine göre belirlenen oranlar üzerinden tevkifat yapılacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026